

3. stranica

Ministar Zoltán Balog, ministrica Nina Obuljan Koržinek i gradonačelnik Zsolt Páva otvorili su obnovljeno Hrvatsko kazalište Pečuh

Proletna predstavnička večer

6. stranica

Dravsko proljeće

12. stranica

EGTS Regija Mura

14. stranica

Komentar

Kad zvonu petroviske tambure

Kad su se obavezali petrovski muži na sambotelski duplasti koncert, još i sami nisu mislili da će im ovakov uspjeh donesti Koprivijada dva večeri u Bartókovo dvorani. Mjesto u centru grada, što naliže akustiku i eleganciju svakako je prva liga, pravi dobitak. Kad sam se zapitala za ljeta, ka kucaju po tambura naših Koprivov, dobila sam odgovor, da to se i ne broji, ali mora biti blizu dvadeset ljet. Ja još pametim, kako su dva najmladji člani Dušan Timar i Jandre Kovač prilikom školske reportaže pri vježbanju tamburanja povidali da im je Mikloš Kohut, Andraš Handler, Rajmund Filipović ter Mikloš Temmel, a ne smimo zabiti ni Alberta Handlera (ki trenutačno živi u Švedskoj) pravi uzori za guslanje i da im je sanja da postanu takovi kot oni ter da nutrazajdu u njev tamburaški krug. Došlo je vrime kad su i oni stali u muzički okvir, odonda se računaju ove današnje Koprive. Unutar toga autorski duet Harangozo-Handler čim već jačkov je začeo pisati, uglazbiti, proizvoditi. Njeva djela su zašla u hrvatske emisije, na festivale, a oni sami su guslali jur bezbroj prilik i van granic, jer svi znaju, kad se zovu oni, neobična je zabava osigurana. Mi u Petrovom Selu smo s pravom gizdavi na nje, na našu muzikalnost, na hrpu zabavnih grupov, čuda talentiranih sviračev ki morebit svi i ne dojdju do izražaja u ovoj formi, kot Koprive. Ali jedno je gvišno da dotični petrovski tamburaši su stvoritelji takove atmosfere, prvenstveno u našem naselju, čemu zahvaljujući još i već mladih je prijelo tamburu u ruke. Sambotelski raspordani dupli koncert s prezentacijom jur četvrte CD-ploče, izazov je bio van sela, u malo ozbiljnijem ambijentu. Ne triba dalje dokazivati i poprik govoriti, naše zrlile Koprive odsad nisu samo zabavljači na gradišćanski fešta, bali, i bučura, nego su sposobni i na jedan profesionalni koncert povličići, skupasabrati ljude. Ufajmo se da na ov projekt od dvi ure će u kompletu zagristi i neki organizator iz stare nam Domovine. Donidob, bravo muži i dičaki, zdignite atmosferu i decibele još i većputi u gradskom središću, nek se čuje glas Gradišća, neka se zna, kako to izgleda kad zvonu petroviske tambure!

Tiho

Glasnikov tjedan

Tko čeka, taj dočeka, kazali su naši stari. Hrvati u Mađarskoj četiri su godine čekali da se obnovi zdanje pečuškoga Hrvatskog kazališta, čiji je kamen temeljac za obnovu položen 2. travnja 2014. godine, a vrpca

obnovljenoga zdanja svečano je prerezana 19. travnja 2018. godine. Kazalište je to u održavanju Grada Pečuha koje otprije nekoliko godina djeluje kao neprofitno gradsko poduzeće. Njegova će daljnja misija i sudbina sigurno ovisiti i o njegovu održavatelju Gradu Pečuhu, a još prije nekoliko mjeseci govorilo se o tome i na HDS-ovoj skupštini te je ovlašten njezin predsjednik da vodi pregovore (ako do njih dođe) s predstavnicima Grada o mogućem preuzimanju u održavanje spomenutoga Kazališta.

U nazočnosti dvaju ministara, dviju susjednih i prijateljskih zemalja, Mađarske i Hrvatske, prerezana je vrpca kazališta, uz riječi kako je narodima srednje Europe dvadeset i prvo stoljeće označilo i zadatak i odgovornost otkriti kako narodima, tako i narodnostima kulturno i povijesno bogatstvo. Ravnatelj pečuškoga Hrvatskog kazališta

Slaven Vidaković naveo je da je ukupno u projekt, u izgradnju novoga kazališnog prostora i obnove stare zgrade, uloženo umalo tri milijuna eura, što je gotovo u potpunosti financirala mađarska vlada, jedan dio Grad Pečuha, a Grad Zagreb kupio je prostor pokraj kazališta na kojem se izgradilo novo kazalište.

Zgrada od 1200 četvornih metara, kazališna dvorana s 103 mjesta, otvorena pozornica s 98 sjedala, galerija, apartmani za glumce i goste, znatne su brojke jedinoga hrvatskog kazališta izvan granica Republike Hrvatske. Kazalište utemeljeno 8. svibnja

1992. godine s podrškom Grada Pečuha i nadležnoga mađarskog ministarstva, čiji je prvi ravnatelj Antun Vidaković, do danas je ostvarilo preko dvije tisuće kazališnih izvedaba svojih predstava nastalih što samostalno što u koprodukciji s kazalištima iz Hrvatske, Mađarske i Bosne i Hercegovine, što na hrvatskom što na mađarskom jeziku. Nove prostore

našćiti hrvatskim sadržajima izazov je koji se prvu premijeru u novim prostorima imati 4. svibnja, bit će to predstava Povratak Filipa Latinovića Miroslava Krležje. Otvorenjem nove kazališne zgrade dosanjan je i dugogodišnji san utemeljitelja Hrvatskog kazališta, pokojnog Antuna Vidakovića koji je pred sobom imao sliku „dvaju jezika, dviju kultura u jednom kazalištu“.

Branka Pavić Blažetin

*Nove prostore
napučiti
hrvatskim sadržajima
izazov je koji se
nadaje novomu
Hrvatskom kazalištu.*

Foto: HINA

Svečana predaja obnovljenoga i proširenoga Hrvatskog kazališta

Dosanjan dugogodišnji san

Ministrica kulture Republike Hrvatske Nina Obuljen Koržinek i ministar ljudskih resursa Mađarske Zoltán Balog svečano su predali obnovljenu i proširenu zgradu Hrvatskog kazališta u Pečuhu. Nakon svečanosti u društvu pečuškoga gradonačelnika Zsolta Páve u predvorju Kazališta svečano su prerezali vrpcu simbolične predaje.

Nakon četverogodišnjih radova, 19. travnja u pečuškoj Aninoj ulici upriličena je svečana predaja obnovljene i proširene zgrade Hrvatskog kazališta, jedinoga profesionalnog hrvatskog kazališta u svijetu izvan Hrvatske. Kamen temeljac položen je 2. travnja 2014. godine, gradnja se poprilično odvušla, a troškovi su u odnosu na početnu financijsku konstrukciju znatno povišeni. Projekt vrijedan domalo tri milijuna eura (930 milijuna forinta) ostvaren je zajedničkim sredstvima, dvotrećinskim financiranjem mađarske vlade, zatim Grada Pečuha te Grada Zagreba koji je osigurao kupnju zemljišta za proširenje, sagrađena je nova,

Ministar ljudskih resursa Zoltán Balog rekao je kako je mađarska vlada snosila dvije trećine ukupne investicije.

suvremena zgrada kazališta kojom se uistinu mogu podičiti i održavatelj ustanove Grad Pečuh, ali i cijela hrvatska zajednica u Mađarskoj. U tijeku su pregovori oko mogućnosti predaje Hrvatskog kazališta na održavanje Hrvatskoj državnoj samoupravi.

Svečanost je održana u obnovljenoj kazališnoj dvorani u nazočnosti ministrice kulture i ministra ljudskih resursa, brojnih uzvanika, državnih i gradskih dužnosnika, državnih tajnika, veleposlanika, generalnih konzula dviju država i čelnika Hrvatske državne samouprave.

Nakon intoniranja mađarske i hrvatske himne te pozdravnih riječi, ravnatelj Slaven Vidaković prisjetio se utemeljenja i rada Hrvatskog kazališta koje je počelo s radom 1992. godine u sklopu manjinskog teatra u Pečuhu, a 1995. nastavilo samostalno djelovati kao živo središte hrvatske zajednice u Pečuhu.

„Naša je najvažnija misija očuvanje materinskog jezika. poseban naglasak stavljamo na jačanje identiteta mladih Hrvata. Želimo da budu ponosni na svoje hrvatstvo, dvojezičnost i šaroliki kulturni milje u kojem žive u Mađarskoj. Naše je kazalište otvoreno i za Mađare, mađarske produkcije, te predstave drugih nacionalnih manjina koje žive u Mađarskoj, kao i za druge grane umjetnosti, među ostalima uslijed otvaranja renovirane Galerije Csopor(t) horda i za likovnu umjetnost, povezujući time narode i kulture“, naglasio je Slaven Vidaković. On je ujedno najavio da

će se nakon ovoga svečanog otvorenja, 4. svibnja prirediti i svečana stručna premijera, u režiji Nine Kleflin izvest će se scenska prilagodba romana Miroslava Krležę, jednog od velika hrvatske književnosti 20. stoljeća, Povratak Filipa Latinovicza.

Nazočne je pozdravio i načelnik grada Pečuha Zsolt Páva ističući da je ostvarena dugogodišnja želja, a ustanova koja djeluje umalo tri desetljeća dobila je novu suvremenu zgradu, sa znatno većom scenom, opremom, čime se omogućuju izvedbe mnogo ozbiljnijih predstava u odnosu na staru zgradu. Uz to je naglasio i važnu ulogu hrvatske zajednice u životu grada Pečuha, kako u prošlosti tako i danas.

Ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek i ministar ljudskih resursa Zoltán Balog osvrnuli su se na tisućljetne povijesne veze Hrvata i Mađara, na povijesne osobe koje ih povezuju, ali i na aktualni položaj manjinskih zajednica, pri tome ističući europske standarde njihove zaštite u dvjema državama. Kako uz ostalo reče ministar Balog, u tisućljetnoj zajedničkoj povijesti „bilo je mnogo više sunčanih negoli oblačnih i sumornih dana“.

„Ne znamo još kako će biti 21. stoljeće, međutim ono nam donosi zadaću i mogućnost da ponovno otkrijemo jedni druge te kulturno i povijesno bogatstvo naroda i narodnosti srednje Europe. Osim toga i temeljni zakon nas obvezuje da čuvamo, štitiimo i njegujemo vrednote narodnosti u Mađarskoj. Tako mi podupiremo kazališta i kazališne projekte osam narodnosti u Mađarskoj, međutim ovako lijepo kazalište imaju možda samo Nijemci u Sekсарu, i u tom pogledu ovo je jedinstveni hrvatsko-mađarski pothvat“, reče uz ostalo ministar Balog.

O obnovljenoj zgradi Hrvatskog kazališta reče da ono na prostoru od 1200 četvornih metara ima gledalište sa 103 sjedala, pozornicu na otvorenome s 96 sjedala, razglasnu tehniku s velikim učinkom od 56 000 wati, pristupačnost bez prepreke za osobe s poteškoćama kretanja, impozantne su brojke. Sada zapravo slijedi ono što je bit, a to je rad onih redatelja, glumaca koji će ovu ustanovu napuniti sadržajem.

„Jedino profesionalno hrvatsko kazalište izvan Hrvatske, Hrvatsko kazalište Pečuh, nakon više od četvrt stoljeća neprekidnoga djelovanja, više od 2000 predstava izvedenih na brojnim otvorenim i zatvorenim pečuškim kazališnim pozornicama, ali i u brojnim hrvatskim mjestima diljem Mađarske, u suradnji s mađarskim kolegama, ali i brojnim hrvatskim redateljima i glumcima konačno dobiva svoj dugo iščekivani trajni dom“, kazala je uz ostalo ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek otvarajući obnovljeno kazalište. Ona je naglasila da je tim svečanim otvorenjem nove kazališne zgrade dosanjan dugogodišnji san utemeljitelja i simbola Kazališta, svestranoga i upornoga kulturnog djelatnika, pokojnog Antuna Vidakovića, kojim se ostvaruje vizija „dvaju jezika, dviju kultura u jednom kazalištu“. (...) Novouređena i suvremeno opremljena zgrada u samome središtu grada Pečuha nezaobilazni je detalj gradske vizure, ali i rezultat zajedničkih napora mađarskih i hrvatskih ustanova te nemjerljivog osobnog angažmana brojnih pojedinaca iz autohtone hrvatske zajednice koja živi na području Mađarske.“

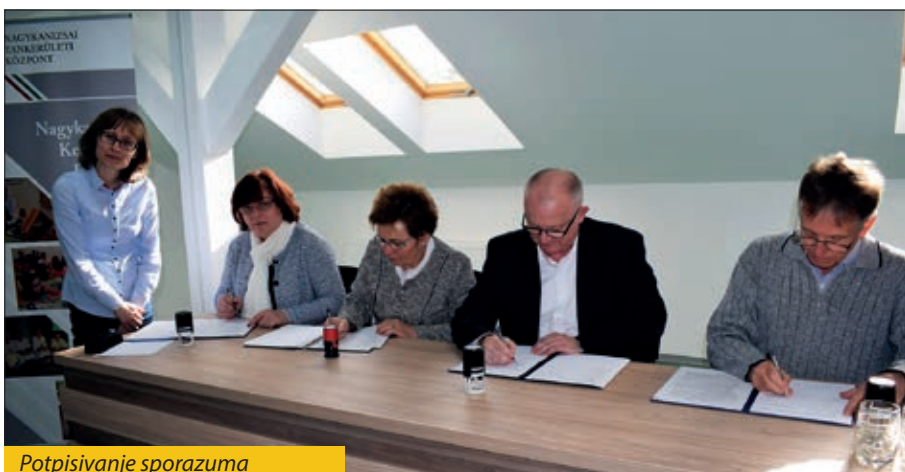
Između svečanih govora i govornika, vrijeme je uljepšano kratkim filmom o prošlosti Hrvatskog kazališta, od početaka do naših dana, te njegovu utemeljitelju Antunu Vidakoviću, baletnom izvedbom i tamburaškim napjevima te pjesmama orkestra „Kume i prijatelji“.

S. B.

Potpisan sporazum o suradnji između kaniškog Obrazovnog okruga i hrvatskih samouprava

Kaniški Obrazovni okrug, Hrvatska samouprava Zalske županije, keresturska Hrvatska samouprava i serdahelska Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ 12. travnja u kaniškom uredu Obrazovnog okruga svečano su potpisali sporazum o suradnji radi razvoja hrvatskoga narodnosnog školstva u regiji. U ime Obrazovnog okruga sporazum je potpisao ravnatelj Ferenc Magyar, a u ime hrvatskih samouprava predsjednici Marija Vargović, Anica Kovač i Stjepan Turul.

U očuvanju nacionalne samobitnosti, narodnosnog jezika sve veću ulogu imaju narodnosne odgojno-obrazovne ustanove, to su prepoznale i hrvatske samouprave onih naselja u kojima djeluju hrvatske narodnosne škole, a i županijska samouprava. Samouprave od svog utemeljenja redovito potpomažu narodnosne škole. Za njihove polaznike organiziraju natjecanja, raspisuju natječeaje, financijski potpomažu narodnosne programe, gostovanja studenata iz matične domovine, financiraju izlete u Hrvatsku, hrvatske kampove, nagrađuju ih priznanjima, kupuju im narodnu nošnju, stipendiraju ih. Nažalost, u roku dva desetljeća u pomurskim hrvatskim naseljima smanjio se broj hrvatskih škola, zatvorene su čak u četiri naselja zbog maloga broja djece. U Zalskoj županiji danas djeluju četiri osnovne škole s programom predmetne nastave hrvatskoga jezika: u Boršfi i Bazi (Bázakerettye), Keresturu i Serdahelu. U dvjema zadnjima, tj. u povijesno hrvatskim naseljima djeluju mjesne hrvatske samouprave koje uzorno potpomažu ustanove obnašajući tako i regionalne zadatke. Školske ustanove u Keresturu i Serdahelu od 2013. godine prešle su u održavanje državnog Obrazovnog centra Klebersberg, u početku je Serdahel pripao letinjskomu, a Kerestur kaniškomu Obrazovnom okrugu, međutim smanjenjem broja okruga po državi, od 2016. godine obje ustanove pripadaju kaniškomu Okrugu. Mjesne hrvatske samouprave pokušavale su preuzeti mjesne osnovne škole u svoje ruke, međutim u jednom slučaju nije dobiveno odobrenje Ministarstva, a u drugom slučaju djelatnici školske ustanove nisu imali volje za to. Čini se da reorganizacijom obrazovnih okruga, tj. rješavanjem problema i zadataka u regiji školske ustanove lakše djeluju, razmjena je informacija brža, a lakše se uoče i posebne teškoće, molbe.

Potpisivanje sporazuma

Kaniški Obrazovni okrug skrbi o 52 školske ustanove u županiji, u našem slučaju i o keresturskoj i serdahelskoj školi. Na čelu je Okruga Ferenc Magyar, pedagog, koji ima dobro iskustvo u upravljanju škole, naime bio je ravnatelj. Po njegovu mišljenju Okrug dobro surađuje s hrvatskim narodnosnim ustanovama, tijekom prošle godine upoznali su se s onim dodatnim zadacima koji proizlaze iz narodnosnoga značaja. Inače, osim hrvatskih narodnosnih škola u regiji postoji i njemačka narodnosna ustanova, a i romska. U uredu Obrazovnog okruga radi dovoljan broj stručnog osoblja od pravnika do raznih referenata, koji su u svakom pogledu na raspolaganju obrazovnim ustanovama. Školski se obrazovni programi već planiraju za sljedeću godinu i s njima već i proračun, programe narodnosnih ustanova po svojim mogućnostima materijalno će potpomagati i Okrug, ugradit će ih u proračun poradi još boljeg očuvanja narodnosnog jezika i kulture, kao što je npr. hospicija studenata sa zagrebačkoga, odnosno zadarskoga sveučilišta. Tu treba napomenuti, da Obrazovni okrug već godinama osigurava prijevoz djece u kerestursku školu iz Tiloša, Belezne. Dakako, školama uvijek dobro dođe pomoć hrvatskih samouprava, upravo zbog toga smatra vrlo dobrim poticajem potpisivanje sporazuma.

Sporazum sadrži međusobno informiranje između Obrazovnog okruga, hrvatskih samouprava i škola, međusobno potpomaganje, podupiranje djelovanja stručnih radnih zajednica, organiziranje zajedničkih stručnih programa. Prema sporazumu, županijska Hrvatska samouprava obvezuje se potpomagati narodnosne programe hrvatskih osnovnih škola u regiji, keresturska se obvezuje za programe tamošnje osnovne škole, a serdahelska za tamošnju školu. Partneri sporazuma po mogućnosti zajedno će se kandidirati na raznim natječajima, zajedno organizirati programe, međusobno posjećivati programe i potpomagati jedan drugog poradi poboljšanja narodnosnog odgoja i obrazovanja.

beta

Predstavnici ustanova i organizacija prilikom potpisivanja sporazuma o suradnji (s lijeva: Anica Kovač, Ferenc Magyar, Marija Vargović i Stjepan Turul)

Završnica Državnog natjecanja srednjoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti

U organizaciji Odjela za maturalne ispite i nadmetanja Glavnog odjela opće prosvjete pri Uredu obrazovanja, 5. ožujka 2018. u prostorijama Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu održana je završnica Državnoga natjecanja srednjoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti (OKTV). Na završnici su sudjelovale tri gimnazijalke iz pečuške Hrvatske gimnazije „Miroslav Krleža“: Ivana Božanović, Bernadeta Turul i Mirela Galić te jedna polaznica budimpeštanskoga HOŠIG-a: Leele Tomser. Njihove su odgovore vrednovali: Timea Bockovac, Magdalena Šibalin i Stipan Karagić.

Sudionici natjecanja s članovima ocjenjivačkog suda

Na samom početku natjecatelje i njihove nastavnike pozdravio je dr. sc. Stjepan Blažetin, predstojnik Odsjeka za kroatistiku Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu i ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, koji je istaknuo važnost ovoga važnog natjecanja koje ima dugu tradiciju u Mađarskoj. Naime, Državno natjecanje srednjoškolaca (OKTV) održava se svake godi-

ne, a raspisuje ga Ministarstvo ljudskih resursa i Zavod za obrazovanje. Prvo natjecanje održano je 1993. godine iz matematike, a postupno se proširilo i na druge predmete. Iz hrvatskoga jezika i književnosti. Na natjecanje se prijavljuju srednjoškolci iz 11. i 12. razreda koji se natječu u istoj kategoriji. Njihovu prijavu odobrava ravnatelj ustanove, a pripreme usklađuje predmetni nastavnik. Ovisno o

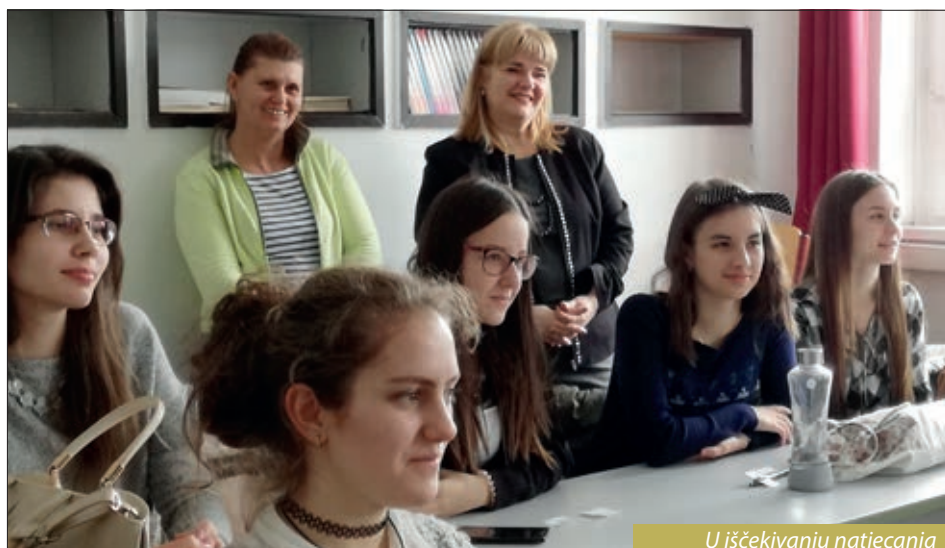
predmetu razlikuje se ustroj natjecanja. Tako iz nekih predmeta ima samo pismeni ispit, iz nekih uz pismeni ima i usmeni dio, a kod nekih je određen i praktičan zadatak/rad. Iz hrvatskoga jezika i književnosti natjecanje se odvija u dva kruga – pismeno i usmeno.

Ove su godine u usmenoj završnici sudjelovale četiri gimnazijalke: Ivana Božanović, Bernadeta Turul i Mirela Galić iz Pečuha i Leele Tomser iz Budimpešte. Njihove je odgovore vrednovao tročlani prosudbeni odbor: Timea Bockovac (predsjednica), Magdalena Šibalin Stipan Karagić.

„Od prijavljenih se traži dobro poznavanje hrvatskoga jezika, stručno predmetno znanje iz gramatike i književnosti, a istodobno samostalno, kreativno i kritično razmišljanje te visoka komunikacijska kompetencija“, objasnila je za Medijski centar Croatica predsjednica komisije Timea Bockovac, koja nije skrivala zadovoljstvo provedenim natjecanjem. „Ove sam godine četvrti put predsjedavala natjecanje, što znači da nemam dugoročni uvid, ali sam izuzetno zadovoljna. Učenice su bile pripremljene, usredotočene i bilo je zadovoljstvo razgovarati s njima. Bez obzira na tremu, korektno i smisleno su izložile svoje odgovore. Svaka je učenica dala odgovore iz gramatike i književnosti, samo kod jedne učenice gramatika je bila malo slabija, a kod ostalih nije se primijetila velika razlika“, dodala je Timea Bockovac. Sudionice natjecanja nakon usmenog ispitivanja za Medijski centar Croatica rekle su da su imale jako veliku tremu, ali da su prilično zadovoljne svojim odgovorima. Ipak, sve su se složile u jednom, a to je da uvijek može biti bolje!

O rezultatima natjecanja bit će obaviješteni ravnatelji škola sudionika natjecanja. Čestitamo učenicima i njihovim nastavnicima na postignutim rezultatima i želimo im mnogo uspjeha!

Bernarda & Ivona Pavičić

U iščekivanju natjecanja

Proletna predstavnička večer Santovačke šokačke udruge

Spašavanje i očuvanje materijalnoga blaga santovačkih Hrvata

S naslovom „Opstanak tradicije i kulture Hrvata Šokaca“, Državna udruga šokačkih Hrvata u Santovu 6. travnja organizirala je proljetnu predstavničku večer o radu i planovima šokačke udruge s prvenstvenim ciljem vrbovanja odnosno primanja novih članova. U prostorijama santovačke „Čajane“ (Teaház) u predvečernjim satima okupilo se umalo pedeset ljudi, starih i novih članova, nadalje simpatizera.

Nakon pozdravnih riječi i kratkog predstavljanja, predsjednik Stipan Kovačev podsjetio je da je nakon smrti dugogodišnjega predsjednika Stipana Pančića u siječnju prošle godine rad udruge potpuno utihnuo. Prošloga ljeta četrnaestero mladih santovačkih Hrvata odlučilo je da će obnoviti rad društva, održana je osnivačka sjednica, izmjena Statuta i izbor novoga vodstva. Međuvremeno je obavljena i sudska registracija društva. Kako uz ostalo reče predsjednik Kovačev, među prvim i najvažnijim cilje-

Tamburaški sastav „Santovački bečari“

Dio članstva

vima zacrtali su spašavanje i očuvanje sakupljenog materijalnoga blaga, između ostalog tradicijskih predmeta, narodne nošnje, tkanina i glazbala koja se trenutno – u oronuloj klupskoj zgradi – nalaze u gotovo nemogućim uvjetima.

Dopredsjednik Gabor Varga, koji se unatoč nedostatku finansijskih sredstava svesrdno zalaže za očuvanje zavičajne zbirke, nazočne je upoznao s mukotrpnim radom na obnavljanju izvorne santovačke narodne nošnje, kao i privremenog održavanja zgrade. Pri tome je naglasio nesebičnu pomoć nekolicine starih članova društva u društvenom radu. Ostavština od nekoliko desetaka tisuća forinta i prihod od članarine utrošeni su na izradbu novoga Statuta i sudska registraciju. Uz temeljne ciljeve društva, posebno mjesto u radu zauzima obnavljanje narodne nošnje, ali i pronalaženje nove zgrade za postavljanje zavičajne zbirke, zatim organiziranje povremenih izložaba, ali jednako tako i prisjećanje na znamenite osobe santovačkih Hrvata. Naj-

Predsjednik Udruge Stipan Kovačev i dopredsjednik Gabor Varga

veća ovogodišnja priredba bit će koncert „Pjesmarica fest“ u spomen glazbenog pedagoga i glazbenika Stipana Pančića mlađeg, koji će se prirediti 19. kolovoza u okviru Dana Santovaca, uza sudjelovanje njegovih bivših učenika i članova orkestara iz raznih hrvatskih regija u Mađarskoj. Za to su dobili i potporu u iznosu od 300 tisuća forinta od Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa. Nažalost, za djelovanje nisu dobili nikakvu potporu, ali računaju na potporu Seoske i mjesne Hrvatske samouprave. Osim toga predali su još dva natječaja za djelovanje i za priredbe.

Dodajmo da je na poziv vodstva iste večeri učlanjeno dvadesetak novih članova, tako je broj članova proširen na 37. Po završetku skupa uslijedila je zajednička večera koja je ostvarena s potporom nekolicine članova i simpatizera, a večer je uljepšao domaći tamburaški sastav „Santovački bečari“.

S. B.

DUŠNOK

S potporom mađarske vlade i Europske unije, putem natječaja TOP Seoska će samouprava ostvariti projekt „Razvijanje vrtića i jaslica“. Cilj je projekta namjensko podupiranje ulaganja u infrastrukturu i razvijanje sredstava javnoobrazovnih ustanova kako bi se osigurali potrebni uvjeti za poboljšanje kakvoće obrazovne djelatnosti. Podupiranjem razvijanja ustanova u naseljima s demografskim rastom ili stagnacijom, podupiranjem ustanova s velikim brojem djece s nepovoljnim uvjetima unutar regije za osnaživanje osjećaja o pripadnosti, jednake mogućnosti i suvremena škola pridonijet će dugoročnom poboljšanju konkurentnosti u regiji. Ulaganje vrijedno 30 milijuna forinta koje uključuje izmjenu svih vodova i rasvjete, pokrivanje terase, nabavu sredstava, tušionicu na otvorenom, igračnicu za brćkanje na dvorištu, te nabavu kuhinjskih sredstava, ostvarit će se stopostotnom projektom potporom, a zaključenje projekta predviđeno je do 30. prosinca 2019. godine. Od projekta se očekuje da će narečenim razvijanjem osnovne djelatnosti poboljšati osjećaj udobnosti polaznika i zaposlenih, odnosno njihove radne uvjete.

Školsko natjecanje u kazivanju stihova i proze na hrvatskom jeziku u Školi Miroslava Krleže

U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže, u okviru događanja ovogodišnjega Tjedna hrvatskoga jezika, od 19. do 23. ožujka održano je školsko natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku u nekoliko kategorija: učenika 1.-2., 3.-4., 5.-6. i 7.-8. razreda, te gimnazije.

Školskom natjecanju prethodila su odmjerenja znanja po razredima, najveštiji su dospjeli na školsko natjecanje, a najbolji sa školskog natjecanja dospjeli su na Croatiadu – državno natjecanje u HDS-ovoj organizaciji u kazivanju stihova i proze na hrvatskom jeziku.

Učenike nižih razreda osnovne škole ocjenjivao je tročlani ocjenjivački sud u sastavu Milica Klaić Tarađija, predsjednica, Vesna Velin i Ana Karagić Dujmov; učenike viših razreda osnovne škole tročlani ocjenjivački sud u sastavu Milica Klaić Tarađija, predsjednica, Ana Karagić Dujmov i Mišo Balaž, a gimnazijalce također tročlani ocjenjivački sud u sastavu Milica Klaić Tarađija, predsjednica, Ana- Rea Jeđud i Mišo Balaž.

U kategoriji 1.-2. razreda posebno su ocijenjeni učenici 1. razreda, a posebno 2. razreda. Prvo mjesto u potkategoriji 1. razred osvojila je Liza Amira Monori kazujući stihove Anuške Babić Vidakuše Prvoškolci, drugo mjesto pripalo je Petru Haluga koji je kazivao stihove Grigora Viteza Antuntun, a treće mjesto Ledi Bošnjak koja je kazivala stihove Stanislava Femenića Maslačak šalje djecu u svijet. Posebna nagrada i čast da predstavlja učenike 1.-2. razreda na državnom natjecanju Croatiadi pripalo je učenicima 1. razreda Bojani Popović koja je kazivala stihove Vesne Haluga Narodna nošnja.

Prvo mjesto u potkategoriji 2. razred pripalo je Nátaliji Gáll koja je kazivala stihove Ratka Zvrke Nedovršena bajka, drugo mjesto osvojila je Reka Stanić koja je kazivala stihove Grigora Viteza Strah, a treće mjesto pripalo je Miri Kantor koja je kazivala stihove Nikole Miličevića Zlatna grana.

U kategoriji 3.-4. razred posebno su ocijenjeni učenici 3. razreda, a posebno 4. razreda. Prvo mjesto u potkategoriji 3. razred osvojila je Zora Krizmanić koja je kazivala stihove Luke Paljetka Jedna je mačka puno jela, drugo mjesto pripalo je Fanni Szabó koja je kazivala stihove Zvonimira Baloga Blago glistama, a treće je mjesto osvojila Zamira Gomorka koja je kazivala stihove Ivce Vanje Rorića Sreća.

Prvo mjesto u potkategoriji 4. razred pripalo je Rozálji Kovács koja je kazivala stihove Stipana Blažetina Rečenica i koja će odlukom ocjenjivačkog suda predstavljati učenike 3.-4. razreda na državnom natjecanju Croatiadi. Drugo mjesto pripalo je Péteru

Najbolji u kategoriji 1.-2. razreda

Najbolji u kategoriji 3.-4. razreda

Szabóu za stihove Nede Iveljić Veseo budi, a treće je mjesto osvojio Milan Popović sa stihovima Gustava Krkleca Susret sa školom.

Prvo mjesto u kategoriji 5.-6. razred pripalo je učenicima 6. razreda Irini Erić koja je kazivala tekst Grigora Viteza Plava boja snijega (ulomak) i koja je odlukom ocjenjivačkog suda predstavljala učenike 5.-6. razreda na državnom natjecanju Croatiadi. Drugo mjesto osvojile su Zora Deák i Mira Radić. Zora Deák, učenica 6. razreda, kazivala je stihove Luke Paljetka Gospođica majoneza, a Mira Radić, učenica 6. razreda, stihove Dragutin Tadijanovića Da sam ja učiteljica. Treće mjesto pripalo je učenicima 5. razreda Miri Kovač koja je kazivala stihove Luke Paljetka Na divljem zapadu.

Prvo mjesto u kategoriji 7.-8. razred osvojila je Vanessza Újházi, učenica 8. razreda, za interpretaciju stihova Tina Ujevića Moje nepoznato biće, i koja je odlukom ocjenjivačkog suda predstavljala učenike 7.-8. razreda na državnom natjecanju Croatiadi. Drugo mjesto pripalo je učenicima 7. razreda Dóri Horváth koja je kazivala stihove Vladimira Nazora Voljela je kao i ja, a treće mjesto osvojio je Dávid Drinóczi, učenik 7. razreda, kazujući stihove Ivana Herljevića Kućica u gljivi

Prvo mjesto u kategoriji gimnazijskih razreda (9., 10., 11. A i 11. B razred) podijelili su Darko Hahner i Kata Horváth. Darko Hahner, učenik 11. B razreda, kazivao je vlastitu pjesmu Zora, a učenica 11. B razreda Kata Horváth kazivala je stihove Đuse Šimare Pužarova Prva ljubav. Darko i Kata odlukom ocjenjivačkog suda predstavljali su učenike gimnazijskih razreda na državnom natjecanju Croatiadi. Drugo mjesto pripalo je Regini Varnai, učenici 10. razreda, koja je kazivala stihove Dobriše Cesarića Pjesma mrtvog pjesnika, a treće mjesto osvojila je učenica 9. razreda Dorina Fekete koja je kazivala stihove Josipa Gujaša Džuretina Podravina.

Branka Pavić Blažetin

Natjecatelji i publika

Duplasti koncert petrovskih tamburašev u Sambotelu

Naši „Zlatni dukati“ u Kopriva

Prvi aprilski vikend u sambotelsku dvoranu Bartók masovno su se hodočastili ne samo Gradišćanski Hrvati, nego i brojni Ugri, kim se vidi tamburaška glazba, čiji su reprezentativci jur skoro dvadeset ljet dugo petrovski tamburaši Koprive. Kako su rekli sami guslači, bili su najgerasti moru li napuniti jednu takovu dvoranu, kot sambotelska, a na njevo najveće presenećenje, jur tajedan dan prlje koncert od 6. aprila, petka, bio je rasprodan. Nisu se dugo študirali, nego su razglasili da je Bartókova dvorana otprta i drugi dan pred onimi, ki kanu poslušati kompletni muzički program, a nisu nutrastali u limit prvi dan. Dvourni koncert s popularnimi domaćimi, hrvatskimi, engleskimi i ugarskimi jačkami, s gosti, klapom iz Pinkovca ter glumicom Petrom Grišnik, unutar prezentacije novoga albuma 4., morem vam reći u ime svih nas, već je bio nek simpla doživljaj.

Nigdar falinge bilo nije, ni onda, kad su Koprive koncertirali u rodnom Petrovom Selu, i onda se svaki put napunio Kulturni dom, ali peljani od idejom da se isprobuju u Sambotelu (kade vik guslaju na različiti zgoditki, npr. Hrvatski dan, Narodnosni dan, Savaria karneval itd.) mirno moremo izjaviti, svirači iz Petrovoga Sela, i ovput nisu pogrišili. 6. aprila, u petak, Bartókova dvorana, ka je dovidob vidila uglavnom festivala i koncerte ozbiljne glazbe, polako je dočekala na pozornicu svoje večernje adute. „Dost muke, dost energije, jedno srce se je položilo u ovo djelo, u 4. album i ufamo se da svi će najti na njemu ono svoje najdraže“, replicira Mikloš Kohut, jedan od glavnih pjevačev ove grupe, stiša se aplauz i petrovski tamburaši ganu koncert, svojom autorskom pjesmom, Petrovski tamburaši. Kad bisernica zacvili, to je svaki put srce-

Petra Grišnik kot gošča je jačila u Sambotelu

Dr. Mladen Andrić, veleposlanik RH u Ugarskoj pri izbiranju cedekjov

drapajuće, gotovo onda kad se jači ona dalmatinska ljubavna „Vilo moja“. A da Rajmund Filipović ne zna očarati samo svojim glasom, nego gustokrat se najde na pozornici i u ulogi showmena (to je i dokazao redom i prvi i drugi večer) i najjavio melodije u čast petroviske muzičke tradicije, ku su si najerbali od starijih pokoljenj, na čelu s Janošom Temmelom ki je im peljao početne korake na tamburaškom putu, a dao im je i lekciju na što sve moru biti gizdavi Petrovišćani. „Ako hoćeš vesel bit, moraš rujno vince piti... hej, haj veseljaci smo mi... kud idemo, svud pjevamo i cijeli svit zabavljamo...“, poviđa štrofa, a onda se ubrza ritam, a

na jačku „Lump sam“ jur cijela dvorana jednako puca, neki se spustu i u jačenje. Pjesmu „Draga sedi ti uza me“ bilježi kot autor Helmut Radaković iz Pinkovca, šlager izvličen iz gradišćanske prošlosti, od zabav i bendov Riva, Slike, zaokruži nas s nekom melankolijom, sve dokle friža nota od Monti čardaša ne ponuka znova slušatelje da hasnuju šake. U nevjerojatnoj harmoniji izjaidu iz inštrumentov glasi, ovde mi prvi put dojde napamet, imamo i mi Gradišćanci svoje Zlatne dukate u Kopriva. „Čekal sam

Trenutak za pjesmu

Gradišće

prez vina
i
hrvatskoga sina
bilo bi
pustina

Jurica Čenar

Klapa iz Pinkovca, Koprive i solist Joachim Radaković u pjesmi Ljubav je nepobjediva

opet dojde na red Petra Grišnik s pjesmami „Érezd át” i „Nem adhatom fel”, a solist Koprivov otpjeva, ne karkako, ugarsku pjesmu od sambotelškoga sastava Boglya „Elmegyek, elmegyek”. Jačke „Gubim se ja”, „Amerika, Amerika” zadnje su u autorskom programu, jur u petrovski krugi jedno vrijeme rado slušane, a pri jački „Viszlát, srácok”, s filingom gastrofestivalov zaigraju se pod Filipovičevom dirigencijom ženski ter muški glasi u jačenju publike. U dodatku, kot odgovor na burni aplauz, još jednoč izajdu na binu glavni junaki, i Petra ka po engliški poludi

Majstor tambure, Rajmund Filipović i s kupicom je guslao

Dvakrat se je napunila Bartókova dvorana

Te” je autorska pjesma Andraša Handlera i Roberta Harangozoa iz časa Ritam Cafe, turobna je spovid jedne nesrične ljubavi, u izvedbi samoga autora Roberta Harangozoa. I skoro je za nevjerovati, kako je u muzički tanak prelaz iz Pinčene doline u splitsku noć ter odnud skokom do slavonske ravnice. „Poznaju me i selo i grad, ja sam lola prava slavonska... sve poštivam svoje uživam”, moglo bi ovo postati i moto ovoga večera, koji od prvoga trenutka do zadnje minute nas nosi, mazi, miluje, a atmosfera poždrokne jednako stručnjake, druge glazbenike ki sidu i slušaju, a i same laike ki se prepušćaju lipoti i dibokim emocijama pod uticajem ove glazbe. I sad jur na pozornici koraca prva gošća Koprivov, hrvatska glumica, Petra Grišnik ka jači u duetu s Miklošom Kohutom onu Škorinu „Tajnu najveću” prez prigovora. Ona je i prethodno sudjelovala jur s našimi tamburaši, a kako pjesme osvidoču, njev odnos je postao plodonosan. „Zapjevala sojka ptica” sa svojim neobičnim, ali toliko i privlačnim ritmom u odličnoj izvedbi pravoda zavridi ovaciju svih nazočnih. Ševa je kusić, varijacija na ptičinje jačenje, koje je pomoću kupice na žica majstorski najpr zvao Rajmund Filipović iz svojega instrumenta, ne prez zahvale. Klapa, muški glasi iz Pinkovca uz tamburašku pratnju nas upozoru da ne diramo u njevu ljubav, a da opet pravoda Ljubav je nepobjediva, ali se predstavu i samostalnom klapskom pjesmom. Jandre Kovač u jački povida svoju avanturu putovanja u Podravinu k svojoj miloj. U bloku ugarskih jačak

oko sebe ne samo kolegare, nego i publiku s Proud Mary od Tine Turner, ku jačku čudami nismo čuli instrumentirano na tamburaški sastav, ali Koprive i ovput dokažu uz njevu tamburu zapravo sve štima, svaki žanr i svaki stil glazbe. Sa zadnjom pjesmom „Nazdravlje” svi su pozvani u auli na jedno pilo s druženjem, pri kom se dugo-dugo slavu naši „Zlatni dukati” ki i drugi dan s istim sjajem i atmosferom odsviraju još jedan koncert od dvi ure, na kom se pozdravu i časni gosti, dr. Mladen Andrić, veleposlanik, Maja Rosenzweig Bajić, savjetnik, i Marina Sikora, tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti. *Tiho*

Bravo Dušan, Mizo, Jandre, Miška, Miki, Hanzi, Flami i Sasa!

Predstavljena knjiga Dinka Šokčevića „Hrvatska od stoljeća 7. do danas“ na hrvatskom jeziku

U Dvorani gobelin Gellértova hotela 10. travnja 2018. predstavljena je knjiga Dinka Šokčevića „Hrvatska od stoljeća 7. do danas“ na hrvatskom jeziku. O knjizi su govorili viši znanstveni suradnik Instituta za povijest Mađarske akademije znanosti Antal Molnár i autor. Na predstavljanju, što su ga priredili Hrvatska samouprava grada Budimpešte, Hrvatska samouprava Novoga Budima i Hrvatska samouprava XII. okruga, pribivalo je umalo pedeset gostiju, među ostalim veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, savjetnica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Maja Rosenzweig Bajić, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, ravnatelj Centra za humanističke znanosti Mađarske akademije znanosti Pál Fodor. Urednik je izdanja Velimir Visković, a recenzenti dr. sc. Stjepan Matković i dr. sc. Damir Karbić. Knjigu su s mađarskog na hrvatski jezik preveli: Lea Kovács, Ivan Tomek i Đurđa Bubreg, izdavač je Duiux.

Antal Molnár i Dinko Šokčević

Nakon pozdravnih riječi organizatora, predsjednice budimpeštanske Hrvatske samouprave, ujedno i predsjednice Hrvatske samouprave Novoga Budima, te potpredsjednika budimpeštanske Hrvatske samouprave i predsjednika Hrvatske samouprave XII. okruga Stipana Đurića, nazočnima se obratio znanstveni suradnik Instituta za povijest Mađarske akademije znanosti Antal Molnár, koji je ujedno i predstavio djelo Dinka Šokčevića „Hrvatska od stoljeća 7. do danas“ objelodanjeno na hrvatskome jeziku. Gosp. Molnár u kratkim je crtama predstavio životnu karijeru Dinka Šokčevića, posebnim naglaskom na njegovoj ulozi pri osnivanju Mađarskog instituta u Zagrebu, te o prijevodu i objavi Pilinszkyjeve zbirke pjesama u Hrvatskoj.

Govoreći o knjizi, reče da je ona izrazito dobro raščlanjena, teme se unutar svih razdoblja razmatraju u samostalnim, cjelovitim potpoglavljima, koja se mogu čitati i posebno, poput natuknica neke enciklopedije. To je vrlo potrebno i stoga što je vjerojatno manji broj onih koji će ovu knjigu pročitati odjednom. Pisana je vrsnom esejističkom prozom, oslobođena svih vrsta znanstvenih manira, ugodna i čitka. Obogaćena je brojnim fotografijama, a razumijevanju pridonose i zemljovid, čija se važnost ne može dovoljno naglasiti; vrlo bitnim smatra razmjernost bilježaka. Po njegovim riječima djelo posjeduje tematsku koncepciju. Ono je povijest zemlje u pravom smislu riječi, i kao takva u prvom redu politička povijest: bez toga bi se naime svaka raščlamba našla u zrakopraznome prostoru. Istodobno autor povijesti hrvatskoga naroda pristupa s vrlo izraženim osjećajem za društvenu povijest. Smješteno u prostoru i vremenu, neprekidno prikazuje razvoj hrvatskoga društva od srednjovjekovnih početaka do današnjih dana, uvijek se obazirući na promjene demografskih uvjeta. Iznimno prikladnim žanrovskim rješenjem

istaknuo je prekidanje glavnog diskursa mnogobrojnim studijama slučaja, kako bi se naracija poduprla biranim primjerima. U ovom obliku, razmatrajući povijest Trogira, autor prikazuje razvoj dalmatinskih gradskih komuna, a kontinentalnu urbanizaciju prikazuje preko primjera Zagreba. Samostalna poglavlja posvetio je i povijesti Istre i Bosne. Punim pogotkom poglavito smatra poglavlje o povijesti hrvatskoga jezika. Kao ozbiljnu vrlinu knjige podvukao je stalnu historiografsku refleksiju: temeljito ocrtava razne smjerove hrvatske povijesne znanosti, a s druge strane stalno sukobljava različite rezultate hrvatske i mađarske znanosti. Kako reče Antal Molnár, autor ne preuzima rezultate prijašnjih sinteza, nego se vraća temeljnim istraživanjima, nerijetko izvorima, sučeljavajući razne stručne stavove, često blago ističući i vlastito mišljenje, koje je uvijek zrelo i nikada nasilno. Djelo se dakle može čitati i kao hrvatsko-mađarska usporedna historiografija, podjednako zanimljiva Mađarima i Hrvatima. Mađarima je to uvod u hrvatsku povijest kakvog do sada nije bilo, a Hrvatima donosi prve obavijesti o obilnim istraživanjima Hrvatske od strane mađarske povijesne znanosti. Pojedine je tvrdnje potkrijepio i primjerima.

Dio publike

Dinko Šokčević zahvalio je višemu znanstvenom suradniku Instituta za povijest Mađarske akademije znanosti Antalu Molnáru na iscrpnome predstavljanju djela, jednako tako i sponzoru Ina-grupi, i ne u posljednjem redu prevoditeljima Lei Kovács, Ivanu Tomeku i Đurđi Bubreg, koji su za razmjerno kratko vrijeme uspjeli prevesti djelo. Kako reče autor, zadovoljan je prijevodom, no zbog kratkoće vremena potkrale su se neke pogreške, koje će se ispraviti u drugom izdanju knjige. Naravno, dijalozi između hrvatskih i mađarskih historiografskih stručnjaka nastavljaju se na stručnim konferencijama i susretima.

Kristina Goher

Izložba fotografa Tibora Kercza u Kisegu

Sanja židanskoga oca pred sinovim objektivom

Mi Gradišćanski Hrvati, čuda što ne znamo, ali kad je prava prilika, bar se znamo prepoznati. Med našimi redi mnogo je umjetničkih duš ke su se našle u velikom svitu, ali nigdar nisu zabile otkud su se ganule, a svim tim što djelaju imaju jednu jedinu želju: presenetiti, razveseliti, oduševiti ljude. Takove ćuti su nas sve nazočne zgrabile pred kratkim, 4. aprila, u srijedu, u kiseškom Centru za obranu prirode pod imenom Istvána Bechtolda, kade je otvorena izložba fotografa prirode Tibora Kercza, rodom iz Hrvatskoga Židana.

Na otvaranju izložbe Tibor Kercz, Julianna Palcsó i Krisztián Harsányi

„Umjetnik svoje kipice ne bi znao donesti na idealnije mjesto od ovoga, kade sve govori o lipoti prirode, o svitu životinj ter o svitu raslin. Ljubav je to, otkrivanje čudov, peldodavna relacija med ćovikom i prirodom, priseg na obranu nature, jedna obaveza za nezaustavljivu i neprominljivu ljubav“, tako je začela svoj pozdravni govor prilikom otvaranja izložbe Julianna Palcsó, predsjednica Umjetničkoga kruga Istvána Csóka u Kisegu, ter je nastavila s predstavljanjem fotografa, ki danas živi u Andzabegu, ali se je ganuo iz Hrvatskoga Židana. Tamo se je školovao, a i najerbao ljubav prema fotografiranju od oca s kim je pohodio cijelu rodnu krajinu s malim snimalom, a kipice su potom u domaćoj komori sami načinjali. Sin je dalje nosio očevu sanju i od ditinstva ovjekovjećuje sa svojim objektom vlašću i očevu ljubav prema prirodi, uz ostalo i u Novom Zelandu, o čemu je ćaća samo sanjario doma pred televizijom. To mukotrпно i ne uvijek lako djelo, otkriće, zanos pokazuju i slike, ke su ovput izložene u Kisegu i ke čekaju svoje znatiželjne posjetitelje sve do 31. maju-

Umjetnik s materom Agicom i sestrama Editom ter Agicom

ša. Tibor Kercz je po struki inženjer kemije, a 2013. ljeta se je začeo baviti ozbiljnije fotografiranjem. Kupio si je tehniku i upisao se još i na dva tečajje fotografiranja. Odonda je proputovao svit, od afričke Savane do Japana, Novoga Zelanda, Zambije, Madagaskara, od sjeverne do južne točke zemaljske kugle, malo je mjesta kade se nije obrnuo sa svojim aparatom, a svoje slike šalje i na svitska naticanja. Lani je uprav u Londonu prikzeo visoko priznanje. Očeva sanja se spolom spunjuje pri svakom kliku na snimalu, u godini i magli, u neljudskoj hladnoći, pri strpljenju, a i na putu radosti otkrivanja čudov. Kad se pogledaju četrdeset i

Izložba iz odzgora

dvi slike u Kisegu, ćovika odzame i neka zavidnost, jer Tibor Kercz prik svojih djel nam približi ta svit, s kojim se mi obični smrtniki vjerojatno nigdar strefiti nećemo. Svaki njegov kipic je remek-djelo, a inštruktor mu je sama priroda. Doma, mati Agica

Kercz moli, kad se sin gane na daleko putovanje, da srićno dojde domom. Teta Agica je znala i od prlje da joj je sin talentiran i šikan, ali nigdar ne bi bila mislila da će sa svojimi kipici biti ovako uspješan. Najdraža joj je slika ka visi u nje sobi, sa zalaskom sunca iz Novoga Zelanda. Tibor Kercz ima još brojne plane, što naliže budućnosti. Slijedeće putovanje ga zove u američki Nacionalni park Yellowstone, kade namjerava fotografirati vuke, ali su u torbi još Papua Nova Gvineja i rajske ptice kot i u Borneu orangutani. Na svakom zadatku se napravi kih 55 000 slik, potom na kompjuteru jur doma se izvodi selekcija za izložbe i naticanja. „Imam još čuda idejov, kad mi je svako putovanje jedna misija, ali neću sad sve povidati, neka ostane nešto i tajna. Bio bi jako veseo, kad bi se i u Hrvatskom Židanu našla neka galerija, kade bi znao predstaviti svoje slike“, rekao je pri zbogomdavanju fotograf prirode, i ufam se da će mu se vrijeda ostvariti i ova želja.

Tiho

Drava rijeka koja spaja

Manifestacija Dravsko proljeće već više od jednoga desetljeća okuplja, jedne godine u Sopju, a druge u Starinu naizmjenično, prijatelje oko zajedničkih hrvatskih sadržaja, kaže nam načelnik sela Starina, domaćin ovogodišnjega Dravskog proljeća održanog 6.-7. travnja u Starinu.

Sve je počelo prije više od petnaestak godina kada me je potražio voditelj KUD-a Tanac József Szávai i predložio ovu folklornu manifestaciju na Mladi Uskrs. Zamisao je prihvatio tadašnji sopjanski načelnik Jozo Grnjaš, željeli smo već tada još čvršće pružiti ruku jedni drugima.

Oko 480 stanovnika danas nastanjuje Starin, ali svi vole priredbe i događanja za koje su spremni pomoći i radom i nazočnošću na priredbi. Prvi dan ovogodišnjega druženja bio je u znaku malonogometnog turnira i gastronomije. Momčad iz Šarovke odnijela je pehar uz sopjansku, martinačku, starinsku... momčad. Udruga lovaca iz Starina uza šest družina kuhala je za sve nazočne te je druženje trajalo do kasno u noć, a neki su ostali i do jutarnjih sati i martinačkih kolača, veli Šandor Matoric koji je na večernju zabavu s Tamburaškim sastavom Fijaker čekao, kako reče, „cijelu Podravinu“.

Berislav Androš, sopjanski načelnik, pozdravlja ovu dugogodišnju suradnju na polju kulture i tradicije i želi je nastaviti i oplemenjivati te obogatiti i u poduzetničkom i demografskom smislu radi još boljeg povezivanja, stoga Sopje i Starin planiraju aplicirati na prekogranični fond Interreg. Osmislili su desetak manifestacija koje namjeravaju prijaviti, kojima bi razvijali postojeću suradnju. Prvog dana na druženje u Starin došlo je pedesetak osoba koje su igrali nogomet i veselile se na pravoj slavonsko-baranjskoj veselici, a drugoga dana brojni KUD-ovi i uzvanici.

Kako ističu organizatori, cilj je Dravskoga proljeća očuvanje nacionalne i kulturne samobitnosti te prenošenje hrvatske kulturne baštine sa starijih na mlađe naraštaje, a ove godine gro organizacije na sebe preuzela je starinska Seoska samouprava i Zaklada „Együtt Drávasztárért“ uz brojne pokrovitelje. Dvanaesto Dravsko proljeće uza spomenuta događanja prvoga dana, obilježila je drugoga dana sveta misa na hrvatskom jeziku u starinskoj crkvi koju je predvodio sopjanski župnik Augustin Tašić uz koncelebraciju martinačkog župnika Iliju Čuzdija i šeljinskog župnika Jozu Egrija, uz još nekolicinu braće svećenika, a na misi je bila i generalna konzulica Vesna Haluga s obitelji. Svetu misu kantorirala je martinačka kantorica Ančika Gujaš uz pjevanje

Dio sudionika seoskog mimohoda

martinačkoga Ženskog pjevačkog zbora „Korijeni“, uz čitanje i pjevanje sopjanskih župljana.

Nakon svete mise slijedila je povorka i mimohod KUD-ova i brojnih tamburaša kroza Starin, uza zaustavljanje na nekoliko postaja i ispred vratnica okićenih vilanima i stolova s pićem i domaćim kolačima. Toga su dana brojni KUD-ovi došli u Starin i nastupili na otvorenoj pozornici u velikom šatoru. Uz načelnike Matorica i Androša Dravsko proljeće otvorio je dožupan Virovitič-

Baka Ana i djed Joza Petrinović sa svojim unucima

ko-podravске županije Marijo Klement. Uz njega, folklornom je programu pribivala generalna konzulica Vesna Haluga, zamjenica virovitičkoga gradonačelnika Vlasta Honjek Golinac, načelnik Općine Suhopolje Siniša Horvat, HDS-ov predsjednik Ivan Guggan, predsjednik starinske Hrvatske samouprave Jozo Perjaš, voditelj HDS-ova Ureda Jozo Solga, glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin i brojni drugi uzvanici. Program je moderirala Renata Balatinac, kreativna producentica hrvatskoga televizijskog programa pri MTVA.

Uz domaćine Tamburaški orkestar Biseri Drave, od naših su nastupili barčanski KUD Podravina i pečuški KUD Tanac, tamburaši iz Podravine, polaznici tamburaške škole koju vodi Zoltán Vízvári. Iz Hrvatske došli su sopjanski KUD Podravec; Udruga žena iz Josipova; KUD Lipa iz Nove Bukovice; KUD Mikleuš; HKUU Trenk iz Nove Gradiške.

Nakon zajedničke večere, uz Tamburaški sastav Biseri Drave i sastav „P+“, okupljene je zabavljao Tamburaški sastav Fijaker.

Branka Pavić Blažetin

Načelnik sela Starina Šandor Matoric s gostima iz Sopja

Mala stranica

HRVATSKA POVIJEST IZ TJEDNA U TJEDAN

Bitka kod Siska 1593. – prekretnica u ratovanju s Osmanlijama

Pošto je turski sultan Murat III. godine 1590. sklopio mir s Perzijom, počeli su upadi Turaka prema zapadu, sve do Kranjske, Štajerske i Koruške. Pod pritiskom vojničkih krugova na svome dvoru, Murat je sljedeće godine za zapovjednika svojih jedinica u tom području postavio beglerbega Hasan-pašu Predojevića, poznatoga po borbenosti na svojim pohodima. Grad Sisak bio je strateški važan, nalazio se u posjedu Zagrebačkoga kaptola, a njegovo bi osvojenje Osmanlijama bilo omogućilo pustošenja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, i ostalim habsburškim 1593. godine i završila je potovom je pobjedom hrvatski kod Siska jedna je od najvažnijih u stogodišnjem ratu izburške Monarhije protiv

zemljama. Sama bitka dogodila se 22. lipnja punom pobjedom Hrvatskoga Kraljevstva. S narod osigurao svoj opstanak u Europi. Bitka jih bojeva u hrvatskoj povijesti, koja se odmeđu Hrvatskoga Kraljevstva unutar Habs-Otomanskog Carstva.

Svjetski dan plesa – 29. travnja

Svjetski dan plesa slavi se od 1982. godine, 29. travnja, i širom svijeta čitaju se međunarodne i nacionalne poruke ljudi vezanih uz ples. Taj dan slavi uspomenu na rođendan francuskoga plesača i koreografa, začetnika modernog baleta Jeana Georges Noverrea. Osnovna je zamisao tog dana podsjećanje javnosti na ples kao umjetnički oblik izražavanja te uživanje u njegovoj univerzalnosti koja prevladava sve prepreke. Ples dobro utječe na zdravlje:

- Povećava izdržljivost
- Poboljšava optok krvi
- Jača kosti
- Povećava gipkost zglobova
- Poboljšava držanje
- Poboljšava funkcioniranje unutrašnjih organa
- Poboljšava umno zdravlje
- Smanjuje stres i potištenost, tjeskobu
- Povećava sposobnost uklapanja u društvo.

ZA PAMETNE I PAMETNICE – Proletne zagonetke

Duge uši, kratak rep,
krzno mi je meko,
volim mrkvu i salatu,
a zovem se...

Kuću nosim na leđima,
puzim, puzim danima.
Spor sam i polako idem,
ali uvijek svugdje stignem.

Po leđima crne,
po trbuhu bijele,
ujesen na jug sele.
Zrakom stalno lete,
zna ih svako dijete.

Šumom ide, šumom šetka,
jedna jako čudna četka,
Al' to prava četka nije,
nje se boje čak i zmije.

EGTS Regija Mura u pripremi za nove projekte EU-a

Mogućnosti Programa „Mura“, iskustva prekograničnih programa Europske unije, aktualni pozivi programa „Europa za građane“ i druge zanimljive teme zaokupljale su zainteresirane Međunarodne konferencije 8-9. ožujka u Serdahelu, u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i Europske grupacije za teritorijalnu suradnju Regija Mura. Konferenciju je otvorila predstavnica mađarskog ministarstva Patricia Abaffy, a u ime domaćina okupljenima se obratio Stjepan Tišler, serdahelski načelnik, te Mario Moharić, ravnatelj d. o. o.-a Regija Mura. Na konferenciji su pribivali i Josip Grivec, dožupan Međimurske županije, Csaba Bene, dopredsjednik Skupštine Zalske županije, i Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave.

Serdahelski načelnik Stjepan Tišler pozdravlja okupljene.

predsjednik organizacije, izjavio je da među ostalima EGTS se bori i za otvaranje novih graničnih prijelaza na hrvatsko-mađarskoj granici, upravo spremaju posjet Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske, jer imaju informaciju da Mađarska podupire izgradnju mosta kod Kerestura i Kotoribe, a u Hrvatskoj to pitanje zapinje. Predstavnik Zalske županije Csaba Bene, osim toga što je istaknuo uzornu suradnju pomurske i međimurske regije, izvijestio je nazočne da i Zalska županija podupire izgradnju mosta na Muri, poradi još boljeg povezivanja dviju strana i jačanja gospodarske suradnje. Ivan Gugan, HDS-ov predsjednik, također je istaknuo važnost što bolje prekogranične suradnje koja pridonosi i očuvanju nacionalne samobitnosti Hrvata u Mađarskoj. Podijelio je informaciju o tome da o važnosti izgradnje mostova na Muri i Dravi bilo je riječi i na nedavno održanoj sjednici

U ime d. o. o.-a EGTS Regija Mura govorio je njegov ravnatelj Stjepan Tišler. U kratkim je crtama predstavio Grupaciju koja je utemeljena 2015. godine zahvaljujući upravo jednom prekograničnom projektu EU-a, a odonda uspješno djeluje. Cilj je Grupacije promicanje prekogranične suradnje i regionalnog razvoja uz dobivanje sredstava raznih programa Europske unije. S mađarske je strane uključeno 13 naselja, a s hrvatske osam. Od Ministarstva vanjskih poslova Mađarske Grupacija je dobila novčanu potporu za djelovanje. EGTS Regija Mura dobila je potporu za projekt „Dvije rijeke, jedan cilj“, čija vrijednost iznosi 842 285,50 eura. Na mađarsku stranu spada 387 tisuća eura. Zahvaljujući tomu projektu, nastavlja se razvoj vodenog turizma na Muri i Dravi koji su započele pojedine samouprave i udruge. U sklopu projekta ostvarit će se sedam pristaništa na Muri i jedan na Dravi, s mađarske strane kod Letinje, Serdahela, Mlinaraca, Kerestura, a s hrvatske strane u Goričanu, Donjoj Dubravi, Kotoribi i Legradu. Dožupan Josip Grivec zahvalio je predstavnicima Ministarstva na velikoj pomoći u djelovanju organizacije, te dodao da je Međimurska županija uvrštena u TOP 10 regija Europske unije (na 7. je mjestu) i smatra da u tome ima zaslugu i EGTS, jer mjesne su samouprave djelomice pridonijele tom razvoju. Međimurska je županija nedavno donijela odluku o priključenju EGTS-u koji bi pridonio još boljem povezivanju regije i iskorištavanju europskih fondova poradi razvoja područja uz Muru. Mario Moharić,

Predstavnici članova EGTS Regija Mura i dio uzvanika

Hrvatsko-mađarskog međuvladina mješovitog odbora za zaštitu nacionalnih manjina. Smatra se da bi most pridonio i prekograničnoj razmjeni radne snage koja bi omogućila izravno povezivanje nacionalnih manjina s obje strane granice. Sudionici konferencije mogli su čuti o najaktualnijim informacijama Europskih fondova, o iskustvima već provedenih projekata Europske unije, te bila je to mogućnost i za pronalaženje raznih partnera za buduće projekte.

beta

MEZŐHEGYES

Članovi Hrvatske udruge uzgajivača nonius pasmine konja 23. veljače 2018. godine posjete nacionalnu ergelu u Mezőhegyesu, koja vodi uzgoj nonius pasmine u Mađarskoj. Ovim putem tajnik Udruge Josip Šimenić zahvaljuje domaćinima na prijemu i informacijama koje su zanimale članove Udruge. Naime, Udruga je u Hrvatskoj osnovana krajem 2017. godine. Svi konji koje su članovi Udruge nabavili jesu iz Mađarske, u čemu im je svesrdno pomogao njihov prijatelj Stipan Filaković iz Mohača, kojega i ovim putem pozdravljaju. Članovi Udruge mole ako u hrvatskoj zajednici u Mađarskoj ima uzgajivača nonius pasmine, bilo bi im drago da im se jave radi uspostave suradnje.

Zajednička fotografija snimljena na ergeli u Mezőhegyesu

Mladen Tarbuk ravnao izvedbom drame „U dolini“ (Tiefland) Eugena d’Alberta

Koncertna izvedba muzičke drame „U dolini“ (Tiefland) Eugena d’Alberta upriličena je 4. travnja 2018. u izvedbi Mađarske državne opere u Erkelovu kazalištu u Budimpešti. Izvedbom je ravnao maestro Mladen Tarbuk, a u glavnim su ulogama nastupili vodeći pjevači ove operne kuće Attila Fekete, Eszter Sümegi i Csaba Szegedi. Valja naglasiti da je maestro prvi hrvatski dirigent nakon Lovre pl. Matačića angažiran za neki ostvaraj Mađarske državne opere. Još je jedan ugledni hrvatski skladatelj vezan uz djelo koje se našlo na repertoaru; njega je naime instrumentirao Blagoje Bersa u okviru svojih radnih zadataka koje je obavljao kao urednik nakladničke kuće Hermansky & Sohn u Beču. Iz tog razloga on nažalost nije naveden kao koautor ove vrijedne opere, koja je svojedobno bila repertoarna senzacija svjetskih razmjera. Nastup maestra u vodećoj mađarskoj opernoj kući, nakon trijumfalne izvedbe Nikole Šubića Zrinjskog 2000., jedan je od vrhunaca kulturne suradnje Mađarske i Hrvatske. Ova se suradnja na glazbenom polju ogleda ponajprije kroz njegove brojne nastupe u Mađarskoj, te gostovanja Ive Pogorelića ili Martine Filjak. Bogatu koncertnu djelatnost poznatih hrvatskih umjetnika osmislila je i organizirala Katarina Franković, koja je ujedno i glavna promicateljica mađarskih kazališnih umjetnika i glazbenika u Hrvatskoj.

Uskršni blagoslov jela u salantskoj crkvi

U Crkvi je uobičajeno u različitim krajevima da se na Veliku subotu ili na sam Uskrs ujutro na ranoj misi blagoslovi jelo: kruh, janjeće meso, suho kuhano meso, kuhana jaja i mladi luk. To se ‘posvećenje’ uzima kao prvo na početku uskršnjeg doručka. Domaćin pred jelo zajedno s ukućanima izmoli: Očenaš, Zdravomariju i Slavaocu „za rod i beričet, za voke (volove) i težake“.

Nekada se nakon doručka spremalo i odlazilo na misu. Išli su svi koji mogu, a kod kuće je ostajao netko da sprema ručak i da pazi na stoku. Ovaj običaj sačuvao se i kod Hrvata u Mađarskoj, a ovoga puta donosimo vam fotografiju svećenja jela u salantskoj crkvi koju su nam poslali Salančani.

„Lindo“ u Mohaču i Salanti

U sklopu sedmodnevne turneje Zagreb – Budimpešta – Mohač, dubrovački Folklorni ansambl Lindo imao je nastup u Mohaču, 24. ožujka u tamošnjoj Kossuthovoj kazališno-filmskoj dvorani, a domaćini njihova mohačkog nastupa bili su članovi Čitaonice mohačkih Šokaca čija je dječja skupina uz pratnju Mladog orkestra Čitaonice mohačkih Šokaca svojim nastupom uvela nazočne u program Folklornog ansambla Lindo. Drugoga dana svoga boravka u Baranjskoj županiji Folklorni ansambl Lindo nastupio je u Salanti, 25. ožujka, u tamošnjem domu kulture, u organizaciji salantske Hrvatske samouprave. Mohački i salantski nastup Folklorni ansambl Lindo ostvario je i uz potporu Udruge baranjskih Hrvata i Hrvatske samouprave Baranjske županije.

Folklorni ansambl Lindo postao je sinonimom za Dubrovnik i uspješni prikaz pučkoga stvaralaštva. Od osnutka 1965. svojim nastupima izaziva oduševljenje publike koja ih je gledala u Dubrovniku, ali i na turnejama po Europi, SAD-u, Australiji, Japanu, Južnoj Americi.

Ansambl okuplja mlade Dubrovkinje i Dubrovčane koji plešu i pjevaju u izvornim nošnjama neprocjenjive vrijednosti, plijeneći živošću i razdraganošću, vedro prenoseći i pokazujući bogatstvo tradicijske kulture i hrvatskoga folklor. Dubrovački folklorni ansambl ime nosi po najomiljenijem narodnom plesu, kolu dubrovačkoga kraja koji se pleše uz pratnju starinskoga glazbala lijerice i uz kolovođine plesne naredbe. Lindo je godinama nositelj folklornog dijela programa Dubrovačkih ljetnih igara, a kroz ansambl je prošlo više tisuća mladih plesača. Kako čitamo na društvenim mrežama, lindovci su bili oduševljeni prijmom u Mohaču i Salanti, gdje su plesali baranjske i bunjevačke plesove, one s otoka Suska i okolice Valpova, te naravno poskočicu Lindo uz već uobičajeno predstavljanje klapske pjesme, a sve to uz oduševljenje ovdašnjih Hrvata njihovim nastupom.

KLAPSKA VEČER
KOLJNOF, KULTURNI DOM 19:00 h
28.04.2018 @lajkušoopryright

PROLJETNI MATURALNI ISPITI ŠKOLSKE GODINE 2017./18.

Sukladno zakonskoj odredbi 14.2017. (VI. 14.) o rasporedu školske godine 2017./2018., i privitku br. I ove odredbe o maturalnim ispitima i o datumima ispita zrelosti od 4. do 28. svibnja 2018. godine, održavaju se pismeni maturalni ispiti na srednjem i visokom stupnju. Započinju s ispitom zrelosti na srednjem i visokom stupnju iz narodnosnoga jezika i književnosti 4. svibnja u 8 sati, a završavaju s ispitom na srednjem i visokom stupnju iz talijanskoga jezika. Maturalni je ispit iz mađarskoga jezika i književnosti te mađarskog kao stranog jezika na srednjem i visokom stupnju 7. svibnja, iz matematike 8. svibnja, iz povijesti 9. svibnja, iz engleskoga jezika 9. svibnja, iz njemačkoga jezika 11. svibnja, iz kemije 18. svibnja u 8 sati, a istoga je dana maturalni ispit iz zemljopisa u 14 sati, iz biologije 15. svibnja, a iz fizike 22. svibnja. Usmeni će maturalni ispiti na visokom stupnju biti između 7. i 14. lipnja, a na srednjem stupnju od 18. do 29. svibnja.

k. g.

OGLAS ZA ZAPOŠLJAVANJE

Balaton d. o. o. (Hotel Priščapac Resort & Apartments) traži osobu za sezonski rad, posao noćnog portira.

Mjesto rada: otok Korčula, Hrvatska. Puno radno vrijeme. Smještaj i obrok: osigurani.

Potrebni uvjeti:

- aktivna uporaba hrvatskog i engleskog jezika
- poznavanje rada na računalu.

Opis posla:

- minimalni recepcijski poslovi
- noćni rad
- nadzor hotelskog objekta.

Ponajprije čekamo prijavu mlađih muških osoba (do 35 godina)!

Sve molbe poslati na mejl director@priscapac.com ili nazvati na kontaktni broj: +36-30/6966087 najkasnije do 8. svibnja 2018.

Semelj

REGIONALNO NATJECANJE VINARA

U organizaciji semeljske Seoske i Hrvatske samouprave te Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae, 24. ožujka u semeljskom domu kulture priređeno je Regionalno natjecanje vinogradara i vinara. Natjecatelji su od svake prijavljene sorte vina trebali predati dvije boce od 0,7 litre i za prijavu svake sorte uplatiti 500 forinta prilikom dostavljanja uzoraka. Kako saznaje Hrvatski glasnik, na natjecanju je sudjelovalo 39 vlasnika od Baje, Suze (Hrvatska), Vršende, Kozara, Kukinja, Semelja, Mišljena, Egraga, Pečuha, Šaroša... Oni su na natjecanje prijavili 68 uzoraka vina od čega 38 uzoraka bijelih sorta, 13 uzoraka rose sorta i 19 uzoraka crnih sorta vina. Ocjenjivački sud, na čelu s enologom Istvánom Harvánom, podijelio je 10 zlatnih, 19 srebrnih, 28 brončanih spomenica te 11 zahvalnica. Uz dodjelu nagrada i dobru hranu te glazbu sviraca sastava „Ivo Grišnik i prijatelji“, vinska priča potrajala je do kasnih sati.

GORNJI ČETAR

Osnovna škola dotičnoga naselja poziva jur na 17. GRAJAM (Gradišćanska jačka mladih), 27. aprila, u petak otpodne, početo od 15 uri, u mjesni kulturni dom. Glazbeno naticanje gradišćanskih osnovnoškolarov tradicionalno će otprijeti školski tančoši, a potom se predstavljaju jačkari i jačkarice s jednom narodnom pjesmom i po slobodnom izboru s jednim kusićem pop-rock mužike iz Hrvatske. Najbolji naticatelji po običaju dobit će nivo-nagrade.